

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE
DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 63g/2025

privind excepția de neconstituționalitate a
articolului 285 alineatele (1) și (2) din Codul de procedură penală și a
articolului 6 lit. a) din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998 cu privire la
modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor
de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești

*(lipsa dreptului la repararea prejudiciului în cazul încetării urmăririi
penale)*

CHIȘINĂU
28 iulie 2025

Curtea Constituțională, judecând în componența:

dnei Liuba ȘOVA, *președinte de ședință*,
dlui Nicolae ROȘCA,
dlui Serghei ȚURCAN,
dlui Vladimir ȚURCAN, *judecători*,
cu participarea dlui Cristian Rotaru, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea înregistrată la 6 martie 2025,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 28 iulie 2025, în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolului 285 alineatele (1) și (2) din Codul de procedură penală și a articolului 6 lit. a) din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998 cu privire la modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, ridicată de dl avocat Vasile Pruteanu, în interesele dnei Ina Negruță, în dosarul nr. 2-1305/2023, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul central.

2. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională de dna judecătoare Mihaela Scripluc, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

ÎN FAPT

A. Circumstanțele litigiului principal

3. Circumstanțele litigiului principal, așa cum au fost prezentate de autorul excepției, pot fi rezumate după cum urmează.

4. Printr-o sentință din 29 decembrie 2020, Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani, a dispus achitarea SRL „Visapina-Impex”, învinută de comiterea infracțiunii prevăzute de articolul 248 alin. (5) lit. b) din Codul penal, pe motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii. Prin aceeași sentință, a fost încetat procesul penal în privința dlui Victor Negruță și dnei Ina Negruță, învinuți de comiterea infracțiunii prevăzute de articolul 361 alin. (2) lit. b) din Codul penal, din motiv că „există alte circumstanțe care exclud sau condiționează tragerea la răspundere penală, și anume acțiunile acestora formal conțin semnele unei fapte prevăzute de prezentul cod, dar, fiind lipsită de importanță, nu prezintă gradul prejudiciabil al unei infracțiuni.”

5. La 10 ianuarie 2023, SRL „Visapina-Impex”, dl Victor Negruță și dna Ina Negruță au formulat o cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, avându-i ca intervenienți accesorii Procuratura Generală și pe dl Lilian Bacalîm, prin care au solicitat

repararea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

6. La 10 aprilie 2024, dl avocat Vasile Pruteanu a ridicat, în interesele dnei Ina Negruța, excepția de neconstituționalitate a articolului 285 alineatele (1) și (2) din Codul de procedură penală și a articolului 6 lit. a) din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998 cu privire la modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești.

7. Printr-o încheiere din 25 februarie 2025, Judecătoria Chișinău a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate și a trimis sesizarea la Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

B. Legislația pertinentă

8. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 1 Statul Republica Moldova

„(1) Republica Moldova este un stat suveran și independent, unitar și indivizibil.

(2) Forma de guvernământ a statului este republica.

(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sunt garantate.”

Articolul 4 Drepturile și libertățile omului

„(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

(2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale.”

Articolul 20 Accesul liber la justiție

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nicio lege nu poate îngrădi accesul la justiție.”

Articolul 21 Prezumția nevinovăției

„Orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată până când vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale.”

9. Prevederile relevante ale Codului de procedură penală, adoptat prin Legea nr. 122 din 14 martie 2003, sunt următoarele:

Articolul 275

Circumstanțele care exclud urmărirea penală

„Urmărirea penală nu poate fi pornită, iar dacă a fost pornită, nu poate fi efectuată, și va fi încetată în cazurile în care:

[...]

4) a intervenit termenul de prescripție sau amnistia;

4¹) fapta constituie contravenție;

5) a intervenit decesul făptuitorului;

6) lipsește plângerea victimei în cazurile în care urmărirea penală începe, conform art. 276, numai în baza plângerii acesteia sau plângerea prealabilă a fost retrasă;

7) în privința unei persoane există o hotărâre judecătorească definitivă în legătură cu aceeași acuzație sau prin care s-a constatat imposibilitatea urmăririi penale pe aceleași temeuri;

8) în privința unei persoane există o hotărâre neanulată de neîncepere a urmăririi penale, de scoatere de sub urmărire penală, de încetare a urmăririi penale sau de clasare a procesului penal pe aceleași acuzații;

9) există alte circumstanțe prevăzute de Codul penal care condiționează excluderea sau, după caz, exclud urmărirea penală.”

Articolul 285

Încetarea urmăririi penale

„(1) Încetarea urmăririi penale este actul de liberare a persoanei de răspunderea penală și de finalizare a acțiunilor procedurale, în cazul în care pe temei de nereabilitare legea împiedică continuarea acesteia.

(2) Încetarea urmăririi penale are loc în cazurile de nereabilitare a persoanei, prevăzute la art. 275 pct. 4)–9) din prezentul cod, precum și dacă există cel puțin una din cauzele prevăzute la art. 53 din Codul penal sau dacă se constată că:

1) plângerea prealabilă a fost retrasă de către partea vătămată, a fost încheiată o tranzacție în cadrul procesului de mediere sau părțile s-au împăcat – în cazurile în care urmărirea penală poate fi pornită numai în baza plângerii prealabile sau legea penală permite împăcarea;

2) persoana nu a atins vârsta la care poate fi trasă la răspundere penală;

3) persoana a săvârșit o faptă prejudiciabilă fiind în stare de iresponsabilitate și nu este necesară aplicarea măsurilor de constrângere cu caracter medical.

[...]”

10. Prevederile relevante ale Legii nr. 1545 din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești sunt următoarele:

Articolul 6

„Dreptul la repararea prejudiciului, în mărimea și modul stabilite de prezenta lege, apare în cazul:

a) devenirii definitive și irevocabile a sentinței de achitare.

[...]”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

11. Cu referire la articolul 285 alineatele (1) și (2) din Codul de procedură penală, autorul sesizării pretinde că încetarea urmăririi penale, în cazurile prevăzute la articolul 275 punctele 7)-9) din Codul de procedură penală, ar trebui să constituie un motiv de reabilitare a persoanei, deoarece în aceste cazuri instanța de judecată nu poate constata vinovăția persoanei inculpate. Prin urmare, faptul că cele trei situații nu sunt considerate motive de reabilitare contravine articolelor 23 din Codul de procedură penală și 53 din Codul penal.

12. Referitor la articolul 6 lit. a) din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998, autorul sesizării afirmă că legislatorul trebuia să reglementeze apariția dreptului la repararea prejudiciului, în mărimea și modul stabilite de lege, inclusiv în cazul în care sentința de încetare a procesului penal devine definitivă și irevocabilă.

13. Autorul susține că prevederile contestate contravin articolelor 1, 4, 20 și 21 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

14. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

15. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a unor prevederi din Codul de procedură penală și din Legea privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, ține de competența Curții Constituționale.

16. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de o parte în proces. Astfel, Curtea constată că excepția este formulată de subiectul căruia i s-a acordat acest drept, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

17. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie articolul 285 alineatele (1) și (2) din Codul de procedură penală și articolul 6 lit. a) din

Legea privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești. Curtea observă că prevederile contestate au mai făcut anterior obiect al controlului de constituționalitate, însă din perspectiva altor critici de neconstituționalitate (a se vedea Deciziile nr. 10 din 19 ianuarie 2017, nr. 20 din 6 martie 2018, nr. 108 din 25 septembrie 2018, nr. 20 din 17 februarie 2020, nr. 115 din 8 septembrie 2022, nr. 185 din 20 decembrie 2022, nr. 68 din 13 iunie 2024 și nr. 86 din 25 iulie 2024).

18. Curtea reiterează că o altă condiție pentru formularea unei excepții de neconstituționalitate o constituie aplicabilitatea prevederilor contestate în cauza în care a fost ridicată excepția. Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată într-o cauză civilă privind repararea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești. În aceste condiții, Curtea admite că prevederile contestate ar putea fi aplicate la soluționarea cauzei.

19. O altă condiție obligatorie pentru ca excepția de neconstituționalitate să poată fi examinată în fond este incidența unui drept fundamental. Astfel, Curtea va analiza, prin prisma argumentelor autorului sesizării, dacă prevederile contestate reprezintă o ingerință într-un drept fundamental (a se vedea DCC nr. 193 din 21 decembrie 2023, § 16).

20. Autorul excepției susține că normele contestate contravin articolelor 1 (*statul Republica Moldova*), 4 (*drepturile și libertățile omului*), 20 (*accesul liber la justiție*) și 21 (*prezumția nevinovăției*) din Constituție.

21. Referitor la articolul 6 lit. a) din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, Curtea notează că autorul sesizării s-a referit, de fapt, la omisiunea legislatorului de a include alte motive de apariție a dreptului la repararea prejudiciului pe baza Legii în discuție. În jurisprudența sa, Curtea a reținut că omisiunea legislativă poate constitui obiect de examinare dacă prin aceasta este afectat un drept fundamental (a se vedea DCC nr. 53 din 19 aprilie 2022, § 19; DCC nr. 86 din 25 iulie 2024, § 18).

22. Curtea observă că, deși autorul susține incidența articolelor 1, 4, 20 și 21 din Constituție, acesta nu argumentează caracterul contradictoriu al prevederilor contestate cu normele constituționale invocate. Examinarea unei astfel de sesizări ar presupune ca Curtea să se substituie autorului în prezentarea argumentelor de neconstituționalitate, fapt care ar echivala cu un control efectuat din oficiu. Prin urmare, sesizarea trebuie să fie motivată, să cuprindă obiectul și împrejurările pe care subiectul își bazează cerințele, să prezinte normele legale și argumentele care justifică faptul că prevederea contestată contravine Constituției, precum și legătura causală directă între norma contestată și argumentele invocate (a se vedea DCC nr. 51 din 2 mai 2023, § 15; DCC nr. 137 din 24 octombrie 2024, § 22).

23. Totodată, prin solicitarea de a exercita controlul constituționalității articolului 285 alineatele (1) și (2) din Codul de procedură penală și a articolului 6 lit. a) din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998, autorul nu formulează o veritabilă critică de neconstituționalitate, ci pretinde, *de facto*, includerea în sfera de aplicare a Legii nr. 1545 din 25 februarie 1998 a dreptului la repararea de către stat a prejudiciului, inclusiv în cazul încetării

urmăririi penale, în cazurile de nereabilitare a persoanei prevăzute la articolul 275 punctele 7)-9) din Codul de procedură penală. Astfel, autorul sesizării a formulat, mai curând, o propunere de *lege ferenda*, cu privire la care Curtea nu se poate pronunța. Competența de a modifica articolele criticate îi revine Parlamentului.

24. În acest context, Curtea a notat în jurisprudența sa că reglementarea cazurilor și a condițiilor de reparare a prejudiciului pentru erorile săvârșite de către organele de urmărire penală, procuratură și instanțele judecătorești ține de competența Parlamentului, care este împuternicit, prin dispozițiile articolului 53 alin. (2) din Constituție, să reglementeze prin lege mecanismul răspunderii patrimoniale a statului pentru prejudiciile cauzate prin erorile săvârșite în procesele penale (a se vedea DCC nr. 108 din 25 septembrie 2018, § 23; DCC nr. 20 din 17 februarie 2020, § 21; DCC nr. 86 din 25 iulie 2024, § 26).

25. Pe baza celor menționate, Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate nu întrunește condițiile de admisibilitate și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în baza articolelor 135 alin. (1) literele a) și g), 140 alin. (2) din Constituție, 27 alineatele (2) și (4) lit. d), 37 și 40 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea nr. 63g/2025 privind excepția de neconstituționalitate a articolului 285 alineatele (1) și (2) din Codul de procedură penală și a articolului 6 lit. a) din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998 cu privire la modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, ridicată de dl avocat Vasile Pruteanu, în interesele dnei Ina Negruță, în dosarul nr. 2-1305/2023, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul central.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte de ședință

Liuba ȘOVA

Chișinău, 28 iulie 2025

DCC nr. 95

Dosarul nr. 63g/2025